

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Io. Freinsheimii Commentarii in libros svperstites Q. Cvrtii Rvfi

**Freinsheim, Johann
Curtius Rufus, Quintus**

[Argentorati], [circa 1639 oder später?]

Cap. 6

urn:nbn:de:bsz:31-103771

lib. 7. c. 5. n. 41. 42. 43. & cap. 6. n. 3. **Comment. in Curtium.**

res in Thebaido à seuis & sacrilegis hominibus fuisse peremptos tradit Euseb. Histor. Eccles. 8, 9. & ex eo Nicephorus Hist. Eccl. 7, 8.

7, 5, 41. **CERTO ICTV)** A peritia sagittandi laudatur & Domitianus apud Sueton. 19, 2. Theodoricus apud Sidon. epist. 1, 2. Commodus apud Herodian. Philoctetes apud Homer. Iliad. β. v. 718. vbi Eustath. & Dictym Cretens. princ. lib. 3. Gratianus apud Auson. in panegyrico. Victorem, & Paul. Diaconum. Honorius apud Claudian. in IV. Consul. eius, vers. 528. Mopsus Saguntinus apud Silium, Hormisda apud Zonaram tom. 3. Aliique plurimi quos producit Zvingerus theatri volum. 2. lib. 5. p. 393.

AVES) Intellige volantes, quomodo Harpyias intercepisse Hercules fingitur. Ita Eurytion

Plaudentem nigra figis sub nube columbam
apud Virgil. *Æn.* 5, 516. quod expressum ex Homero Iliad. 23, 874.

7, 5, 42. **CELEBRI VSV)** Apud Persas enim publice instituta erant iaculandi sagittandi que certamina. Xenoph. lib. 1. *ausd.* & Herod. 1, 136. Liberos suos à quinto anno incipientes usque ad vicesimum, tribus tantum institunt, equitare, arcu sagittas exercere, vera loqui. Quod sagittandi studium, ut pleraque alia ex Persarum institutis, hausere Parthi, de quibus Iustin. 41, 2, 5.

7, 5, 43. **EO LOCO)** Amabant enim homines iniuriam passo ita exhibere solatium. eoque respiciebat Sophocles sub fin. *Electræ*, vbi introducit Ægisthū atque Orestem ita verbigerantes:

ÆG. *Quid attinet in domum me duci? nam si honestum est
Quod agitis, cur tenebris opus est? quin statim interficis?*

OR. *Ne impera, sed vade ad eum locum vbi interfecisti
Patrem meum, ut ibidem & tu cadas.*

Hæc ex Grutero ad ista Sueton. Galba 20, 9. caput Galbæ, eo loco vbi iussu Galbæ anim. aduersum in patronum fuerat, abiicit. Pharnuches excussus ab equo, iussit abducto in locum vbi dominum strauerat, crura cum genibus abscondi. Herodot. 7, 88. Sic etiam famulos latrones in his locis, vbi grassati sunt, furca figendos, compluribus placuit: ut & conspectu deterreantur alij ab iisdem facinoribus, & solatio sit cognatis & adfinibus interemptorum eodem loco pana reddita, in quo latrones homicidia fecissent. l. 28. §. pen. de pœnis. Idem etiam diuinam iustitiam aliquoties obseruasse, non ethnica modo exempla sunt, falsis tamen numinibus tributa; sed & fida certa que alia. Ita Turullium in Co insula, vbi in luco Æsculapij arbores sacras ceciderat interfectum Dio lib. 31. notat. Valer. Maxim. 1, 1, 19. etiam in ipso luco interemptum scribit. Appio Claudio consule, Pop. Rom. non ab hostibus, sed à diis ipsis superatus est, quorum auspicia contempserat: ibi statim classe demersa, vbi ille precipitari pullos iusserat, quod pugnare ab his vetaretur. Florus 2, 2, 29. ad quem similia quædam notauimus. Quod cæci gentiles adscriperunt diis suis: cum potius forte factum videatur. At non forte, sed ex decreto DEI viui, iam ante per Prophetam suum enunciato, *linxerunt canes sanguinem Achabi in loco hoc in quo linxerunt canes sanguinem Nabothi.* 3. Reg. 21, 19. & 22, 38. Sic & Iosephus 13, 19. notat, sanguinem Aristobuli effusum fuisse in loco, qui fraterno cruore rubebat. & Leunclau. *Annal. Turc.* Selimem Sultanum in itinere morbo correptum, cum nihilo fecius pergeret, eo ipso mortuum esse loco, in quo cum patre pugna congressus fuerat. die septimo mensis *Schabalis*, anno Christi 1520.

7, 6, 3. **VIGINTI)** Arrianus sub fin. lib. 3. trigiuta millia numerauit. **Raderus.**

SAGITTA ICTVS) Plutarch. de fort. Alex. 2, 21. hoc vulnus miris modis

modis auget. In Maracandis, inquit, sagitta crux vulneratus, ita ut à tibix ratio fractum
 si diffiiret. In Græco est pro Maracandis cō *Maddis* in *Mallis*, sed *Malli* & *Oxydra*
cx procul absunt à Maracandis. *Malli* apud Indos sunt. Maracanda regio est Sogdiano-
 rum. Interpres ergo verior, quam Plutarchus, sed verba auctoris erant ponenda: in
 ora vero notandus error, & Maracanda nominanda. In primo de Fortuna cap. 2. gen-
 tem *Maracadarias* appellat: *Apud Maracadarias*, inquit, *sagitta suræ osse diffisso defun-*
ctus sum. Raderus.

7, 6, 5. *LEGATOS*) Ab eiusmodi enim hominibus legatos admitti
 posse, hoc exemplo probat Paschal. de legat. cap. 12. additis etiam rationibus.

7, 6, 8. *LECTICIA*) De lecticis late Lipsius Elect. 1, 14. & Marcell. Do-
 nat. in Sueton. August. c. 78.

7, 6, 9. *SIBI DIFFICILEM*) Sic Tiberius apud Tacit. 2, 36, 2. *Gra-*
ue moderationi sue tot eligere, tot differre. & 6, 2, 4. *quos omitti posse? quos deligi?* Vide
 Tiraquell. de iure primogen. 17, 4, 13.

7, 6, 10. *MARACANDA*) Regiam Sogdianorum. Arrian. 3, 6, 19.
 Apud Strabon. lib. 11. mendose scriptum est *Παγαγνδα*: vetus enim codex *Μαργανδα*
 habet, quamvis nec ipse satis emendatus, cum *Μαργανδα*, non *Μαργανδα* legendum
 sit. Variat tamen etiam apud Arrianum calamus, qui modo *Paracada* [ut 4, 1, 15.]
 modo 4, 1, 25. *Maracanda* scripsit. Plutarchus constanter *Maracanda*. Raderus. In qui-
 busdam Codic. vrbs hæc *Marupeta* vocatur, quali vsum fuisse apparet Bonfinium,
 cum decad. 1. lib. 1. rer. Vngar. conscriberet, & Sabellicus Ennead. 4, 5. Vnde videtur
 in Plinii codicibus natus error, quem deinde & Soliniani receperint. Plinius 6, 16, 7. *Pl-*
ura Sogdiani, oppidum Panda. Vides enim oppidum præcipuum fuisse Maracanda,
 præsertim post dirutam Cyropolim. Hanc urbem sub annum Chr. 1400. maxime pe-
 re refluente scribit Perodinus in vita Tamerlanis cap. 25. *Maracandam dein, repose*
que ipsi patria fuit (ut hinc Pij secumuli & Cambini error ostendatur, eorumque refutetur
opinio, qui falso arbitrati sient eam de integro à Tamerlane conditam: quum satis constet de
ipsa abunde Q. Curtium mentionem fecisse) præ ceteris Orientis urbibus collocupletandam con-
suit &c. Locus Pij II. sive Æneæ Sylui, est in eius hist. de Asia cap. 31. *Thamerlane*
Marchantem urbem condidit, quam varii generis captiuis repleuit, & hostium spoliis exorna-
uit. Vulgo *Samarkandam* dici ciuitatem eam, ex Tarich Reg. Persic. Schickardi, vbi de
 Costoë, qui illis gentibus est *Nushir-ravvan*; Leunclau. supplem. Annal. Turc. ad
 ann. 1578. Elmacino hist. Sarac. 1, 8. & 13. Chalcocondyla lib. 3. aliisque constat. Vnde
 certum est veram in Curtio scripturam esse, *Maracanda*.

NYLLO MPRO) Contenta naturali loci munitione. Modius
 tamen pro nullo in suis lib. reperit *illine*, vnde Acidalius faciebat *illius*, approbante Ra-
 dero.

7, 6, 11. *ABIORYM*) Hos cum *inustissimos barbarorum* vocat Curtius,
 respexit ad Homerum Iliad. 13, 6. sic & Arrianus 4, 1, 1. *quos & Homerus inustissimos mor-*
taliū appellans, in suo opere laudat. quem cum Eustathio videbis, multa enim hic de
 Abiis. Obseruandum etiam quod recte Casaubonus ad Strabon. lib. 7. pag. 112. anim-
 aduertit, Abios, Arriano, Curtio, Ammiano nomen proprium videri, non epitheton,
 quemadmodum etiam *Αζυβός*, Hesychio teste. Proinde interpretem Homeri Lati-
 num, Abios non recte vertisse arbitror *longanos*, quamvis etiam Eustathius in quibus-
 dam ita Græcis intellectam vocem moneat. Ceterum Latini hos Scythas nunc *Abios*
 nunc *Anios* appellant, propter vicinitatem B. & V. literarum. De his Strabo lib. 7. co-
 piose disputat: Iustinus 2, 2, 5. eosdem, quamvis communi Scytharum nomine com-
 prehensos paucis describit. Ex Loccenio, & Radero. Clareanus suspicabatur legen-
 dums

dum *Albanorum*, cum esset scriptum *Aulorum* (quomodo & Sabellicus legit) ut fit i. litera in l. transeunte, continuata cum puncto lineola. Aldus edidit *Albiorum*, vnde ingeniose Bongarsius *Olbiorum*. Ipsi tamen illi viri potius ad ulteriorem inquisitionem cogitationes suas annotauerant, quam ut penitus ita sentire crederentur.

7, 6, 12. *PENIDAM*) Legendum puto *Menidam*, quem Arrianus & Curtius vnum ex Alexandri amicis & ducibus fuisse tradunt, cuius & Curtius libro quarto saepe meminit. Popma. Ego posteriorem quoque vocem *quendam* deleo, est enim corrupta ex nomine eius praetoris; & pro varia lectione adpicta. quod prope certo constat ex Auentino lib. 1. qui Curtiana verba de suis nationibus interpretatus, ait Alexandrum *misisse ad Germanos finitimosque* quendam *ex amicis, qui denunciaret ne Tanaim atque Histrium amnes* (nam & hoc addit de suo) *iniussu Regis transirent &c.* Bonfin. lib. 1. Dec. 1. *Penindam* vocat. Sed hic idem cur infra 8, 1, 7. *Berdes* vocatur? Nec enim de alio ibi potest esse sermo. & omnia probe considerata non permittunt ut mox, pro *eidem mandatum*, legamus, *Berdi mandatum*. an potius ille locus huic emendandus?

NE TANAIM) Ferevbius amnes quoque cuiusque regionis termini. Tacitus 1, 9, 5. *Mari Oceano, aut amnibus longinquis septum imperium.* Fit id aut natura, vel mutuo consensu. Huius meminit Diodor. 12, 83. & 16, 83. Polyb. Excerpt. legat. 1, 4. prius. Tacit. 11, 10, 3. & 15, 17, 3. Alterius mentio, apud Herodot. 6, 108. Polyb. 15, 6. Iulianum apostatam in Caesaribus, ubi fatur Octavianus. Ex quibus intelligimus cur Alex. Magnus legatum miserit ad Scythas Europaeos, *qui denunciaret eis ne Tanaim &c.* Voluit enim, abstinere terris Macedonum. Hunc ad morem respexit Spartianus in Hadriano cap. 12. f. *In plurimis locis, in quibus barbari non fluminibus, sed limitibus diuiduntur, stipitibus magnis, in modum muralis sepi funditus iactis ac conuexis, barbaros separauit.* Alludit & istis Plutarch. in vita P. Aemilii c. 7. Huius temporis fratres & cognati, nisi regionibus, fluminibus, murorum distortis distinxerint communia, & multum inter se spatij inuicem, non cessant a mutuis contentionibus. Haec Gruterus ad ista Liuii 1, 3, 5. *Pax ita conuenerat, ut Etruscis Latinisque fluvius Albula, quem nunc Tiberim vocant, finis esset.* Quibus adde Tacit. pr. Germania, Senec. praefat. natur. quaest. Florum 4, 12, 61. Arrianum 6, 3, 6.

BOSPHORO INCOLUNT) Bona, & si vis amplius optima lectio: nec hilo deterior alia tamen: *qui super Bosphorum colunt.* Sic infra 8, 1, 7. *Scythas super Bosphorum colentes.* Acidalius.

7, 6, 13. *CONDENDAE VRBIS*) Lego: *Cond. vrbi sedem. s. ex sequenti voce ascitum.* Sic supra 7, 3, 23. *Condenda in radicibus montis vrbi sedes electa est.* Gronouius. Idem mihi fuerat visum. Sane saepissime accidit ut ex antecedentibus sequentibusve verbis aliqua affluantur, quod profectum credo ex more dictandi.

ELEGERAT) Ita recte: quamquam Impressi fere *eligeres*: patet hoc ex seq. *consilium distulit.* hoc est, vrbi condendae, quae demum etiam conditur infra 7, 6, 25. At exploratoris, siue ut ipse appellabat, legati mittendi consilium non fuisse dilatum cum ratio docet; tum etiam infra 8, 1, 37. euidenter probat.

ET IAM PERDOM.) Haecenus editi; *eiam perdom.* Ego sic legendum ex sensu vidi, quomodo & dudum Sebifium monuisse reperio, & diu ante Acidalius.

7, 6, 14. *COERC. QVI NOVAVERANT RES*) Non omisit Curtius voculam *res*, quae addita in vulgatis. infra 10, 8, 1. *Ne occupetur imposens animus, res nouaturum*: ipso ibi Modio sic emedante. Sed ita sumus quidam, quod placuit modo, displicet; quod displicuit, mox placet, utcunque se nouitatis aut raritatis aliquid

Comment. in Curtium. lib. 7. cap. 6. num. 16. 17. 19. 20. 21.

quid specie commendat. Sæpe phrasi hac vsus Curtius, nunquam aliter, nisi vt iuncta suo verbo ea ipsa vox legatur: Ceterum nec mouerant vsque adeo malum: quomodo idem tamen ait flagitiosissime scribi. Acidalius. Quem miror tulisse voculas *coercendo eos*, quæ ex seq. linea in hanc adscenderunt, nihilque iuuant sensum, sed potius magnopere inquinant.

7, 6, 16. *CYROPOLIM*) Caput regionis: Alio nomine *Cyroschata* dictam; vt contra Ptolemæum, qui duo nomina duas vrbes putauerat, ostendit Salmasius in Solinum pag. 1193. *Ælianus* hist. anim. 16, 3. sibi persuadet vrbem hanc ab Alexandro restitutam, ait enim in India nasci auem, quæ ab incolis Cyropolcos aliarumque vrbiū, quibus ibi colonos Alexander dederit, Græco nomine vocetur *Ksopolos*. Quod autem India adscribit, vrbem Sogdianam, seu memoriæ lapsu facit, seu quod India nomen vsque ad eas regiones extendi repererat.

ALIAM VRBEM) *Arrianus* 4, 1, 6. Septem vrbes in Sogdianis ordine expugnatas ait ab Alexandro. *Raderus*.

CORONA) *Lipsii Poliorcet.* 1, 4. consule. Apud quem & descriptam in charta eius imaginem cognosces. Apud Græcos non dissimile est τὸ κράγιον apud *Herodot.* lib. 6. & *Platonem* lib. 3. de legibus. *vrbem quasi sagena & indagine includere*, vt & *Herodianus* loquitur. *Raderus*.

PVERES INTERFICERENTVR) His & sequentibus admodum similia sunt ista *Sallustii* lug. 91, 6. de Capsa: *oppidum incensum: Numida puberes interfecit, alij omnes venundati: præda militibus diuisa &c.* & hæc *Taciti* 13, 39, 7. de Volando castello: *capta esensu munimenta, omnesque puberes trucidati &c. & imbelles virgines sub corona venundatum: reliqua præda victoribus cæssi.* Adde *Polyæn.* strateg. 4, 3, 30. de Alexandro & *Calthæis* *Sallust.* lug. 54, 4. & 91, 6.

7, 6, 17. *VT TERTIOREM*) Eadem ergo mens ipsis, quæ apud *Tacit.* H. 1, 33, 4. *T. Vinio: proinde inuita, que indecora.*

PRÆMISIT) Non vt legatos: sed vt præcursores. Sic fere supra 5, 13, 2.

7, 6, 19. *VT ANTE DICTVM EST*) Quis non videt merito viros doctos conqueri, dissentanciam & intricatam hanc totam *Curtii* narrationem esse? quam magis etiam turbat *Explanator*, dum conatur explicare. Mihi prope constat lacunam esse in superioribus, omnia quidem prona & procliuia erunt si sic expleas: *Itaque Meleagrum & Perdicam in obsidione eius relinquit: ipse cum reliquis profectus Crateri quoque copias suis iungit, Cyropolim (vt ante dictum est) obsidentes.* Similis fere res & oratio infra 8, 10, 21. & 22.

7, 6, 20. *HVNC REGEM*) Quem etiam primo statim loco nominat *Cælius Rhodig.* A. L. 22, 20. quo loco præstantissimorum ex veteri memoria regum facta breuiter percurrit. Semiramis autem celebratissima quoque fama fuit. *Iustinum* 1, 1, 10. & ibi notatos consule. Hos igitur præcipue veneratus dicitur *Alexander*, alias quoque virtutis in hoste mirator. A quo eius ingenio multum abhorret fabula, quam ex *Tarich* Regum *Perficorum* recitat *Schickhardus*, *Homay* viduam *Longimani* mille pyramides exstruxisse, quas deinde *Alex. Macedo*, glorie eius inuidens, diruerit.

7, 6, 21. *DELECTOS MACEDONES*) Variant nonnihil libri scripti: *vrbem diripi iussit. Delecte Macedones haud iniuria infestus &c.* ex quibus *Acidalius* ingeniose: *dir. iussit. Delecta, Memacenis haud iniuria infestus, ad Meleag. &c. redit.* Si tamen pondus aliquod nostræ coniecturæ, qua supra ad num. 19. quæ ibi deerant suppleuimus, vulgata lectio extra vitium est. *Delectos Macedones diripere iussit Cyropolim, haud iniuria infestus*, siue ob exantlatos in obsidione labores & pericula, siue ob

scelus etiam Memacenorum: fieri enim solet, ut vnus oppidi, immo singulorum interdum hominum facinora toti nationi imputentur. rediit autem ipse ad obsidionem Memacenorum, quam urbem supra num. 19. corona circumdederat; ideoque ad *Meleagrum & Perdicam*, nempe quos ibi reliquerat.

7, 6, 22. *FORTIUS*) Desperatione scilicet veniæ, ob admissum facinus, quam ob causam inexpiabile bellum suscepturi, studebant illigare populares magno aliquo scelere, quod quasi vinculum illis foret mansuræ fidei. Vide quæ ad Florum 1, 9, 1. d. obseruauimus. Sic apud eundem auctorem 4, 12, 24. Germani viginti centurionibus incrematis, hoc velut sacramento sumpsissent bellum. *Hasdrubal omnes Rom. captiuos occidit, ut ciues desperata venia hosti alacrius resisterent.* Zonar. tom. 2. ex Appiani Punico. Agrippinensibus has condiciones ferunt Germani: *Romanos omnes, in sinibus vestris, trucidatis &c. Bona interfectorum, in medium cedant, ne quis occidere quidquam, aut segregare causam suam possit.* Tacit. H. 4, 64, 5. Sic Aristides Græcis delerere Spartanos, & Atheniensibus parere volentibus, respondet orationem ipsorum plenam esse necessitatis & equitatis, ceterum ad fidei pignus opus esse factu, quod perpetratum sententiam mutare non esset permissurum multitudini. Plutarch. in Aristide cap. 46.

CERVIX EIPS) Plutarchus de fortuna Alex. 2, 21. in Hyrcania factum dicit, ciuitatem nullam exprimit: *In Hyrcania, inquit, obleso lapide collo, quo icu tenebris ob oculos offusis, ad dies multos cæcitatem timuit.* Raderus.

7, 6, 23. *VRBEM DIRVI*) Par & sceleris & calamitatis exemplum est in Dionis lib. 40. *Zenodotia ciues accersitis Romanis aliquot militibus, quasi se in fidem eorum daturi, eos, quum intra muros accepissent, obruncauerunt: quæ ipsæ causâ ut vrbs reuerteretur, fuit.*

7, 6, 24. *SEQVI TAMEN*) Vide quæ notauimus supra: & imprimis Gruteri discurs. in Tacit. cap. 46.

7, 6, 25. *MVRO CIRCVMDEDIT*) Adde Arrian. 4, 1, 3. & 17. Itin. 12, 5, 12. Orof. 3, 18. Plinius 6, 16, 7. *Vltra Sogdiani, oppidum Panda, (an Maracanda?) & in vltimis coronæ sinibus Alexandria, ab Alexandro magno conditum. Ara ibi fuit ab Hercule ac Libero patre constituta, item Cyro & Semiramide atque Alexandro.* De istis aris copiosissime simul & suo more eruditissime differentem vide Salmasium ad Solini cap. 38. vbi etiam notat hanc urbem videri eandem quam Stephanus decimotertio loco recitat. quem corrigit, ut legatur: *Τερονουδην εν Σαναονη, η εν παραπηλι ποταμω: Ταλαγην.* ut ita eadem esset cum illa quam ex Ptolemæi lib. 3. ad Tanaidis ripam conditam scripsit idem Stephanus, quem hic, & alibi ex vna vrbe duas facere obseruat. Scilicet erroris fons fuit geminata locorum appellatio, ut idem circa Tanain acciderit, quod supra de Caucaſo notauimus: ut videlicet quod alterutri proprium est, inuicem communicent. Bonfin. lib. 1. Decad. 1. Urbem Alexandriam eam esse reputat, quam *Exopolim* Ptolemæus appellat.

7, 6, 26. *MILITVM*) Nam milites, cum adhuc vigeret disciplina, his etiam operibus admovebant manus. Vide multa de ea re succincte tradentem Gruterum ad ista Liuii 1, 31, 6. *Salubriora militiæ quam domi corpora.* & Lipsii Mil. Rom. 5, 13. Statim pro qua monumenta, malim, quam mun.

NAM DIVISVM ERAT) Quod vtiliter obseruatum sapientius. *Æneas Syll. cap. 7. de Europa, vbi de expugnatione Constantinopolcos: Sua cuique legioni meritorum pars, ac portarium attributa, ut discretus labor fortes atque ignauios distingueret, & ipsa contentione decoris militum virtus magis ac magis accenderetur: pari modo & nauales socii attributas partes inuadere iussi.* Quæ verba accepit à Tacito nostro H. 3, 27, 2. vbi Antonium ea arte vsum tradit, in oppugnanda Cremona. Ita fere apud eundem

dem H. 4, 23, 2. *Bataii, Transrhodanique, quo discreta virtus manifestius spectaretur, sibi quaque gens consistunt.* Eodem respexit Gallus Auctor libelli qui inscribitur *Advis au Roy pour bien regner.* ubi suadet regi ut nobilium qui castra eius quandoque sequerentur nomina in scriptis seruantur, à fin, inquit, que la valeur & la lascheté, le travail & l'oisiveté, l'affection à vostre service & son contraire, ne soient iamais confondus (*ruyne des Estats*) ains soigneusement discernés. Sic etiam Aelius consul in obsidione Heracleæ munia partitus est in plures, inde horum magno certamine intra paucos dies turres arietesque, & alius omnis apparatus oppugnandarum urbium perficitur apud Lium 36, 22, 7. & 36, 25, 7. scribit, cum ab Romanis simul & Philippo bellum Ætolis esset illatum, enixe, velut proposito certamine Romanos Macedonesque diem ac noctem, aut in operibus aut in præliis fuisse. Vide eundem 10, 41, 10. & 19. Thuan. lib. LXXII. pag. 468.

7, 6, 27. *CAPTIVI*) Vide supra ad 7, 3, 23. Ita Syllius Æneas de Asia cap. 31. æstatur Tamerlanem urbem Marachantem h. e. Maracanda varij generis captiuus repleuisse.

7, 7, 1. *REX SCYTHARVM*) In hoc large falli puto virum alias exauditum & diligentissimum, qui in regno Scythico putat hunc Ateas, quo cum nimirum Philippus bellauit, fuisse filium. quasi vero tota Scytharum gens, quæ tam late patebat, vni regi paruisset. Curtius caute addidit: cuius non ultra Tanaim imperium erat. hoc est, ille ex regibus Scytharum, qui ibi locorum imperabat. Nam Ateas ille inuentum quantum ab hoc terrarum tractu remotum imperium tenuit.

AD DIRVENDAM EAM) Inde patet iuris esse gentium, ne quis inpositam suis cervicibus munitionem ferre teneatur: præsertim ubi pacta vel privilegia (de quibus Gailius præf. obser. 2, 69.) intercedunt. nam si in privatis seruitutibus id excipi potest, ne altius tollere ædes liceat, neue vicini luminibus officere; quanto magis in rebus tam arduis, vnde non modica damna, sed urbium ciuitatumque exitia metuuntur. Et tamen in alteram quoque partem (nihil enim humanarum rerum perpetuo verum aut certum est) haud leuia argumenta afferri possunt, quæ & nostra patrumque ætate, in Germania nostra semel atque iterum diligenter excussa, etiam vt temporis rationem habeam merito prætermitto. Interim Alberic. Gentil. de iure belli 3, 21. & quos ibi citat, introspecte.

7, 7, 2. *TANAIS*) Imo Iaxartes, vt docet Strabo lib. 11. Asiam autem & Europam medius interfuit Tanais, verus nimirum ille & antiquitus ita vocatus, non hic Alexandrinus. Gemini erroris exempla, ex confusione harum appellationum orti, sæpe iam notauimus; ex quibus & hæc, & si quæ porro occurrent, facile diiudicari poterunt.

EVROPÆOS) Reperimus enim Scythiam duplicem, Asiaticam & Europæam. Legendi de hoc argumento Strabo lib. 2. & 11. Plinius 4, 12. & 17. Solinus cap. 19. Curtius, Iustinus 2, 2. Iornandes de rebus Getic. cap. 5. Descripsit etiam Europæam accurate Herodotus lib. 4. ubi quidem veteris ei cognomen apponit. Additur à Romanis scriptoribus, tertiam cis Istrum &c. Reineccius tomo I. in regno Scythico Asiatico à pr. Item tomo II. in regno Scyth. Europæo.

7, 7, 3. *NON FINITIMA*) Leg. *Sarmatarumque non, vt quidam credere, finitima.* Talium transpositionum exempla multa habes in Indice, voce *transpositio.*

7, 7, 4. *RECTA DEINDE*) Omnia hic vitiosa sunt, at vnde petamus remedium? à libris nullum est, à coniectura anceps & inualidum. Sed tentemus, quod vnum possumus: *Recta deinde regione in aliam ultra Istrum iacensem coit: Ultima Asia qua Bactra sunt, stringit, quæ septentrioni proxima sunt. Profunda inde sit.*